

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА
"АЛЕКО КОНСТАНТИНОВ"
ГРАД КЪРДЖАЛИ**

6600 гр. Кърджали,
кв. "Веселчане"

тел./факс: 0361/6-24-79; тел: 6-23-12, 6-23-11
e-mail: info-909108@edu.mon.bg; pgi_2004@abv.bg
www.pgikj.com

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:

/МАРИЕЛА ПОПОВА/

МЕРКИ

**по безопасност на движението по
пътищата**

И

ИНФОРМАЦИЯ

**за транспортната инфраструктура в близост до
ПГИ „Алеко Константинов“ гр. Кърджали
учебна 2026/2027 година**

I. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ТРАНСПОРТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА В БЛИЗОСТ ДО ПГИ „АЛЕКО КОНСТАНТИНОВ“ ГР.КЪРДЖАЛИ

Сградата на ПГИ „Алеко Константинов“ гр. Кърджали се намира в квартал „Веселчане“. До централният вход се стига, като се завие от основната за квартала улица „8-ми Март“ към вътрешна улица. На отсрещната страна се намират сградите на Жандармерията. Достъпът е ограничен, както и паркирането в зоната, в която се намира и училището. Останалите страни на училището не граничат с улици.

Придвижването на учениците става по два маршрута. От автобусната спирка на улица „8-ми Март“ се пресича по пешеходна пътека на отсрещния тротоар към сградата на КАТ- Кърджали и се влиза в страничната улица, водеща към входа на училището.

Вторият маршрут е по пътека покрай оградата на Жандармерията, която пресича улица „8-ми Март“ с пешеходни пътеки към квартал Възрожденци.

И двата маршрута пресичат централната улица „8-ми Март“, която има доста натоварен и интензивен трафик.

II. МЕРКИ ЗА ПРЕДПАЗВАНЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ ОТ ИНЦИДЕНТИ В РЕЗУЛТАТ ОТ ПТП, НАСТЪПИЛИ ПО ВРЕМЕ НА РАБОТА

1. Формиране на повишена отговорност и защитно поведение на участниците в движението.

- 1.1 Поставяне на информация в рубриката по БДП на сайта на училището.
Участие в инициативи на пътна полиция

Отговорник: Комисия по БДП, ученически съвет
Срок : постоянен

2. Запознаване на служителите с действия при настъпване на инцидент на пътя, дори когато не са участници в него.

- 2.1 Участия в обучения, организирани от БЧК.

Отговорник: Комисия по БДП
Срок : постоянен

3. Обучение на учениците по безопасност на движението в съответствие с държавните образователни стандарти.

- 3.1 Организация на обучението по БДП по съответните теми за отделните класове.

Отговорник: Класни ръководители
Срок : постоянен

3.2 Изпълнение на дейностите на ниво училище, заложи в План-програмата на комисията по безопасност на движението в ПГИ „Алеко Константинов“ гр. Кърджали.

Отговорник: Комисия по БДП и класни ръководители

Срок : през учебната 2026-2027 година

III. ПРАВИЛА ЗА БЕЗОПАСНОСТ НА УЧЕНИЦИТЕ КАТО УЧАСТНИЦИ В УЛИЧНОТО ДВИЖЕНИЕ

СЪВЕТИ КЪМ РОДИТЕЛИТЕ

Следващите съвети ще ви помогнат да предпазите Вашето дете по ежедневния маршрут до училище и обратно.

- Изберете най-сигурния маршрут от дома до училище, като насочите вниманието на Вашето дете към конфликтните точки;
- Купувайте по-ярки връхни дрехи, за да се забелязва Вашето дете през есента и зимата по пътя от и до училище, когато е тъмно. Може да закупите и допълнителни светоотразяващи елементи или аксесоари към облеклото.

НАУЧЕТЕ ДЕЦАТА СИ НА СЛЕДНИТЕ ПРАВИЛА:

1. Да се движат само по тротоара, а не по платното. Ако няма тротоар, то трябва да се движат по лявата страна на улицата срещу насрещното движение.
2. Да се пресича на пешеходна пътека, ако липсва такава това означава, че трябва да се пресече на най-близкото кръстовище.
3. При пресичане на улица, да се спре на края на тротоара и да се наблюдава какво е движението. Ако улицата е регулирана със светофар, трябва да се дочака светването на зеления цвят, след това да се убедят, че всички автомобили са спрели и едва тогава да пресичат улицата.
4. Преди да се пресече улицата (даже и на пешеходна пътека) е необходимо да се погледне наляво, след това надясно, отново наляво и ако не идва превозно средство да се пресече до средата – още веднъж да се погледне надясно и след това да се премине на отсрещната страна.
5. Не трябва да се пресича улица зад спрял на спирката автобус. Трябва да се изчака потеглянето на транспортното средство и тогава да се пресече.
6. По тротоара детето трябва да се движи само по безопасната вътрешна част, колкото се може по-далеч от платното за движение.
7. В никакъв случай не трябва да се слиза на платното даже ако паркирани превозни средства или други пешеходци затрудняват движението.

8. Преди детето да излезе да кара велосипед или ролкови кънки, убедете се, че то е облечено с необходимите предпазни средства и към дрехите му има прикрепени светлоотразителни елементи. Това важи особено при ограничена видимост.

Пътните произшествия възникват най-вече поради:

1. Непознаване на рисковите фактори от водачи и пешеходци (последниците от скоростта, намалена и ограничена видимост);
2. От пренебрегването на техническата изправност на превозното средство;
3. Неволно, от незнание или съзнателно нарушаване на правилата за движение;
4. Недостатъчно ниво на подготвеност на хора от всички възрасти за оцеляване в рисковата среда на пътното движение – както за управление на МПС, така и за предпазване в качеството си на пешеходец;
5. Склонност към шофиране в нетрезво състояние;
6. Подценяване и неизползване на предпазните колани от водачи и най-вече от пътниците;
7. Преумора, афект, изнервеност, неадекватност зад волана;
8. Пасивност на околните за решителна намеса за предотвратяване на управление на автомобили от хора в нетрезво състояние или неспособност;
9. Недостатъчна ангажираност на семейството за обучение, възпитание и опазване на собствените деца като участници в движението и много други фактори.

Пешеходците трябва да бъдат много внимателни, предпазливи, разумни и дисциплинирани.

Най-заstraшени да бъдат блъснати от автомобил през есенно-зимния период са пешеходците. В основната рисковата група попадат пешеходци, носещи тъмни връхни дрехи, както и имащите опасния навик да пресичат пътното платно където и да било, без да изчакват преминаването на приближаващите автомобили. Пешеходците са най-заstraшени в периода от настъпването на сумрак и през вечерта. Най-много злополуки стават между часовете 17:00 – 20:30. Причините най-често са съчетание на несъобразена скорост на водачите при движение на фарове и неправилното движение и присъствие на пешеходците на платното в същия момент.

ПРЕПОРЪКИ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ

ПРЕПОРЪКА 1 : НЕ ИЗБЪРЗВАЙТЕ ДА ПРЕСЕЧЕТЕ ПЛАТНОТО!

Много улици в населените места са без осветление и се налага преминаване пеш по неосветени маршрути. По възможност пресечете платното там, където е осветено. Ако ви предстои пресичане на място, където няма осветление и в същия момент виждате фарове на приближаващ автомобил, в интерес на Вашата лична безопасност е **ДА ГО ИЗЧАКАТЕ ДА ПРЕМИНЕ** и тогава да пресечете. Не забравяйте, че шофьорът на приближаващия автомобил не Ви вижда в същия момент, в който Ви виждате фаровете на автомобила му, **А ЗНАЧИТЕЛНО ПО-КЪСНО**, когато вече **НЕ МОЖЕ ДА СПРЕ И ДА ВИ ПРЕДПАЗИ!** Би трябвало да действате внимателно и когато пресичате на осветен участък.

ПРЕПОРЪКА 2 : БЪДЕТЕ ПРЕДПАЗЛИВИ НА ХЛЪЗГАВА НАСТИЛКА!

Не бързайте и не започвайте припряно пресичане на заснежено или заледено платно, дори да Ви се струва, че приближаващият автомобил се движи върде бавно. В

този момент неговия реален спирачен път е значително удължен. При съчетание с намалена от снеговалеж или мъгла видимост, шофьорът ще Ви забележи непосредствено пред автомобила си, когато е **НЕВЪЗМОЖНО ДА СПРЕ**. Не забравяйте и това, че Вие пресичате заледено и снежно платно значително по-бавно, а в стремежа си да бързате, може да се подхлъзнете и да паднете пред автомобила. Много често пешеходците са блъснати от автомобил, когато от заснежен и непочистен тротоар внезапно слизат на платното, в опасната зона на автомобил, чийто водач е в невъзможност да спре.

„ПРЕПОРЪКА 3: НЕ БЪРЗАЙТЕ, КОГАТО СТЕ НА АВТОБУСНАТА СПИРКА!

Когато заедно с много други хора чакате автобус на спирката, не се втурвайте към него още преди да е спрял. Мястото за чакане е най-често заледено. Блъскайки се в останалите, може да се подхлъзнете и да попаднете под колелата на спирация автобус. Вечер, шофьорът на автобуса трудно може да забележи на огледалото за обратно виждане опита за качване в последния момент. При слизване от автобуса, не се насочвайте веднага да пресичате платното пред него, защото така ще се окажете в опасната зона на автомобил, който в този момент го заобикаля. Изчакайте автобусът да потегли и тогава потърсете мястото за правилно пресичане.

Приложения № 1, № 2 и № 3 са неделима част от настоящата система от мерки по БДП в ПГИ „Алеко Константинов“ гр. Кърджали.

Изготвил:

Комисия по БДП

в ПГИ „Алеко Константинов“ гр. Кърджали за учебната 2026/2027 г.

Председател: Красимира Живанова

Членове: 1.Филиз Мустафа

2.Пламена Дюлгерова

3. Евелина Якова

4. Димитрия Христова

5. Валентина Райчева

Изисквания
за защитно поведение като участници в движението

1. Движението да се осъществява по тротоара или банкета на пътното платно;
2. Да се пресичат уличните платна само на определените за това места (пътни светофари, пешеходни пътеки);
3. Винаги да се пресича при пълна сигурност след внимателно оглеждане преди да се направи крачка на пътното платно – първо в ляво, после в дясно;
4. Да не се пресича рисковано път с интензивно движение, когато видимостта е ограничена;
5. Да не се навлиза на платното, ако бързо приближава автомобил, за който не е сигурно, че може да спре;
6. Да не се излиза на платното пред/зад спрял на спирка автобус, тролейбус или трамвай;
7. Да се изчаква пристигането на превозните средства от редовните линии за обществен превоз от пътници на тротоара;
8. Да не се допуска припряно движение на спирка, както и втурване към превозното средство още преди да е спряло;
9. Да се слиза от автобус, тролейбус или трамвай, като се изчака да спре, и след като потегли да се потърси най-близкото място за безопасно пресичане;
10. Да се освободи незабавно платното за движение при подаден сигнал от моторно превозно средство със специален режим на движение;
11. Никога да не се пресича при червен сигнал на светофара, а когато светне зеленият сигнал на светофара, да не се бърза да се навлиза на платното преди внимателно оглеждане на пътя дали някой автомобил не преминава на червено;
12. Да се проявява предпазливост при ограничена видимост или на хлъзгава настилка и да не се избързва, да не се започва пресичане на заснежено или заледено пътнo платно, дори да изглежда, че приближаващият автомобил се движи твърде бавно.

Действия

при настъпване на пътен транспортен инцидент

Пътнотранспортните катастрофи са особена категория кризисни ситуации, които могат да причинят смъртта на много хора. Първите 5-6 минути са от решаващо значение за спасяването на пострадалите.

Действия: При настъпване на инцидент на пътя, дори когато не са участници в него, служителите следва:

- Да подадат сигнал до единен спешен номер 112 със следната информация:
Къде? – посочва се точното място, ако ПТП е в града и се посочва ориентир, ако злопоуката е извън населено място; **Какво?** – посочва се с какъв вид автомобил – лек, тежкотоварен, пътнически, с опасен товар (номер на оранжевата табела) или друг. Посочва се какъв точно е обемът на щетите, според това което се вижда; **Колко?** – посочва се броя на пострадалите и по възможност се описват техните наранявания; **Кой?** – казва се фамилията на човека подаващ сигнала и се преминава към оказване на първа долекарска помощ и обезопасяване на района.
- Да поставят светлоотразителен триъгълник на 30 м от мястото на ПТП в градски условия и на 100 м в извънградски.
- Да спрат преминаващите автомобили около мястото на инцидента и да поискат помощ, като при това се погрижат преди всичко за собствената си сигурност.
- Да се опитат да оценят състоянието на пострадалите, да го степенуват по важност и съответно, да окажат адекватна помощ.

Оценката на състоянието на пострадалите включва:

- дали пострадалите се намират в съзнание;
- дали пострадалите могат да се движат. Препоръчително е движението на пострадалите да се избягва до пристигане на екип на Спешна медицинска помощ. Ако е необходимо преместване на пострадалите да се избягват резките движения и да се пази гръбначния им стълб;
- ако има наличие на обилно кръвотечение от ключова важност е то да бъде спряно;
- ако пострадалите имат фрактури на крайниците, да се обездвижат.

За младите водачи на моторни превозни средства

Млади водачи

Ти си млад, току-що си се научил да шофираш и си на пътя.

ВНИМАВАЙ! ИМА ВЕРОЯТНОСТ ДА ПОПАДНЕШ В КАТАСТРОФА!

Всеки ден по пътищата на Република България при катастрофи пострадват средно 6,3 души между 15 и 24 г. През 2004 г. са били убити 154 и ранени 2149 младежи. Често ранените при катастрофи остават инвалиди за цял живот, а за тях той тепърва започва! Други, ако са виновни за причиняването на катастрофа, могат да бъдат наказани от съда с лишаване от свобода (затвор) или изпращане във възпитателно училище.

Поведението зад волана на младите водачи е особено. Те са склонни да поемат големи рискове, например шофиране с несъобразена скорост, под въздействието на алкохол и наркотици. Затова е добре предварително да знаят какво поведение да избягват.

Скорост

СКОРОСТТА УБИВА! Не е задължително да нарушаваш законовото ограничение на скоростта, за да причиниш нечия смърт! Шофирането с несъобразена скорост, особено в градска среда, може да има смъртоносни последици за пешеходци, колоездачи и връстници на ролери, скейтбордове, скутери (тротинетки) и така нататък.

Законите предвиждат неопитните водачи в продължение на две години след получаването на документа си за правоуправление (шофьорска книжка) да разполагат само с 27 контролни точки в талона си. Тази разпоредба има две цели - да възпита младите шофьори в отговорно шофиране, и ако не успее да постигне тази цел, да отнеме правото на управление по-скоро, преди даденият водач да е нарушил многократно правилата за движение.

Алкохол и наркотици

Всички знаем, че след купон е най-удобно да се прибереш у дома с колата, нали? Ако не си пил алкохол на купона проблем няма. Но ако си пил - това вече е опасно. Няма значение колко - алкохолът въздейства на бързината на реакциите ти, на зрението ти, на съобразителността ти. Изводът: винаги е по-добре да си вземеш такси, за да се прибереш. Колата можеш да си я вземеш от мястото на купона и на другия ден. Когато си на купон, най-вероятно си с приятели. Бъди истински приятел и възпри другите, които искат да си тръгнат кола след като са пили.

А що се отнася до наркотиците, те и шофирането не са съвместими! Карането под въздействие на наркотици също е опасно за твоя живот, за живота на тези, които возиш и тези, които е възможно да блъснеш.

Деца

При произшествие с едва 50 км/ч, дете, което не е обезопасено със специална система или с колан, ще бъде изхвърлено напред със сила, от 30 до 60 пъти по-голяма от

собственото му тегло. Силата ще подхвърля детето из колата, като наранява него и останалите пътници.

Също така не е безопасно детето да се държи в скута на родителя. При произшествие детето може да бъде смазано между тялото на родителя и вътрешността на превозното средство. Дори и да ползвате колан, силата на инерцията ще изтръгне детето от ръцете Ви.

Също толкова опасно е да опашете себе си и детето едновременно с обезопасителен колан.

Обезопасителни системи

Най-безопасният начин за превоз на деца в автомобил е специалната детска седалка, предназначена за теглото и размерите на даденото дете.

В момента българското законодателство задължава родителите да поставят в автомобила специална седалка, в която да превозват децата си. (вж. членове 137б - чл. 137д от Закона за движението по пътищата)

Новородените и децата до 1 г. Трябва да пътуват в седалки, които в автомобила са поставени с лице обратно на посоката на движение. Този вид седалки може да се постави както на задната, така и на предната седалка на автомобила. Когато в автомобила са инсталирани предпазни въздушни възглавници (airbag), трябва да се консултирате с ръководството за употреба на автомобила или с търговеца на автомобила относно специални предпазни мерки при използване едновременно на поставени обратно на посоката на движението детски седалки и въздушни възглавници.

Децата между 1 и 4 години трябва да пътуват в седалки, които са снабдени със специални ремъци. Тези ремъци опасват здраво детето. За безопасното прикрепяне на детската седалка към задната седалка на автомобила се използват фабрично инсталираните колани на автомобила.

След 4-годишна възраст докато детето достигне височина от 1,50 м., то трябва да ползва фабрично инсталираните предпазни колани на автомобила заедно със специална повдигаща седалка. Причината за това е, че предпазните колани са проектирани за хора, по-високи от 1,50 м. Ако детето е по-ниско и не ползва повдигаща седалка, самият колан може да нарани детето .

Скейтборд и ролери

Скейтбордът, ролерите и скутерите (тротинетки) са много приятен начин за придвижване. За сметка на това те не са безопасни. Те са нестабилни и могат да бъдат заплаха както за този, който ги управлява, така и за околните. Многократно по-опасни са, ако ги управлява неопитен човек.

Поради това се препоръчва скейтборд, ролери и тротинетки да се карат в паркове и градини, и никога по улицата. Трябва да се избягват много оживените места и да се внимава за другите пешеходци, особено за малки деца и възрастни хора.

Електрическите тротинетки

За електрическите тротинетки, които попадат под определението за „индивидуално електрическо превозно средство“, важат ясно регламентираните правила според Закона за движението по пътищата (ЗДвП). За останалите електрически тротинетки, които не отговарят на тези критерии, преценката дали представляват моторно превозно средство

или не се прави индивидуално за всеки случай. Тези правила, въведени от законодателя, целят да гарантират безопасност и отговорна употреба на този вид транспорт, като същевременно предоставят рамка за неговото регулиране. Това създава ясна структура за движение като намалява потенциалните конфликти и неразбирателства на пътя.

Какво е „индивидуално електрическо превозно средство“?

„Индивидуално електрическо превозно средство“ е превозно средство, което е оборудвано с електрически двигател, маса до 50 кг, да не надвишава 25 км/ч. Ако има място за сядане то да не превишава 540 мм за двуколесните и 400 мм за превозните средства с три или повече колела.

Правила при движение с електрическа тротинетка

ВЪЗРАСТОВИ ОГРАНИЧЕНИЯ

Електрическа тротинетка може да управлява лице, което е навършило 16 години по пътища и улици с максимална разрешена скорост над 50 км/ч.

Лица на възраст над 14 години могат да карат тротинетки само по велоалеи и улици с максимално допустима скорост до 50 км/ч.

КЪДЕ МОЖЕ ДА СЕ ДВИЖИТЕ

Електрическите тротинетки трябва да се движат по велоалеи, когато такива са налични.

Ако няма велоалея, движението е позволено вдясно на платното за движение, но само при условие, че пътят има максимално допустима скорост до 50 км/ч.

Забранено е движението по магистрали, скоростни пътища и други места с висока скорост.

ОГРАНИЧЕНИЯ НА СКОРОСТТА

Максимално допустимата скорост за електрическите тротинетки е 25 км/ч.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЕКИПИРОВКА

Водачите на електрически тротинетки са задължени да носят светлоотразителна жилетка при намалена видимост (вечер, в мъгла и т.н.).

Носенето на каска е препоръчително, но не задължително според закона.

ЗАБРАНИ

Забранено е управлението на тротинетка под въздействие на алкохол или упойващи вещества.

Забранено е движението по тротоари освен ако това не е изрично обозначено с маркировка.

Не може да превозвате друг човек или предмети, които затрудняват управлението.

ОСВЕТЛЕНИЕ И ВИДИМОСТ

Електрическите тротинетки трябва да имат работещи предни и задни светлини.

Препоръчва се носенето на светлоотразителни аксесоари, за да сте по-видими за останалите участници в движението.

ПРЕДИМСТВА И ОТГОВОРНОСТИ

Тротинетките се третират като велосипеди според закона, което означава, че трябва да спазвате всички правила за движение по пътищата, които важат за велосипедисти.

Отстъпвайте предимство на пешеходци особено на пешеходни пътеки.

Спазването на тези правила не само гарантира безопасността ви, но и предотвратява глоби или санкции.